

Tor Morten Normann

**Omnibusundersøkelsen august/
september 2003**

Dokumentasjonsrapport

Notater

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten gir en oversikt over gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås omnibus i august/september 2003.

Ved Seksjon for intervjuundersøkelser i Statistisk sentralbyrå har Liva Vågane og Tor Morten Normann hatt ansvaret for gjennomføringen av undersøkelsen. Thore Nafstad-Bakke har trukket utvalget, Anne Brynildsen har vært ansvarlig for programmering av spørreskjema og tilrettelegging av data, og Kari Grøholt har vært intervjuerkontakt.

Innhold:

1	Bakgrunn og formål	3
2	Utvalg og delutvalg	4
3	Datainnsamling	4
4	Frafall	5
5	Utvalgsskjevhet	7
6	Utvalgsvarians.....	8
7	PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil.....	9

Tabeller og figurer:

Tabell 1: Oppdragsgivere og tema	3
Tabell 2: Nøkkeltall for undersøkelsen	3
Figur 1: Oversikt over svarinngangen	5
Figur 2: Antall intervju per uke	5
Tabell 3: Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent av bruttoutvalg	6
Tabell 4: Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent.....	8
Tabell 5: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.	9

Vedlegg:

- Informasjonsbrev
- Brosjyre
- Førings skjema for reiser
- Instruks til intervjuerne
- Spørreskjema
- De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

1 Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelser er satt sammen av spørsmål om mange ulike tema på vegne av flere oppdragsgivere. Undersøkelsene består av et fast sett med bakgrunnsvariabler i tillegg til de spørsmålene som oppdragsgiverne betaler for. Noen av disse er også nesten å betrakte som faste siden de stilles hvert kvartal. Dette gjelder spørsmålene om røyking (på oppdrag fra Sosial- og helsedirektoratet) og reiser siste tre måneder (på oppdrag fra Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk, SSB).

Omnibusundersøkelsen i august/september (Omnibus nr. 3) 2003 var den tredje av i alt fire planlagte omnibusundersøkelser i 2003.

Tabell 1: Oppdragsgivere og tema

Oppdragsgiver	Kontaktperson	Tema
Sosial- og helsedirektoratet, avdeling tobakk	Rita Lindbak	Røykevaner
Kommunal- og regionaldepartementet	Eva Haagensen	Holdninger til innvandring og innvandrere
SSB - Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk	Tom Granseth og Anne Mari Auno	Reiser siste tre måneder
SSB - Seksjon for utenrikshandel og Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk	Leif Korbøl og Tom Granseth	Grensehandel
SSB - seksjon for demografi og levekårsforskning	Turid Noack	Samboerstatistikk

Tabell 2: Nøkkeltall for undersøkelsen

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg (personer trukket ut for intervju)	2 000	
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet)	20	
Bruttoutvalg	1980	100,0
Frafall	594	30,0
Nettoutvalg (personer oppnådd intervju med)	1386	70,0
Innsamlingsmetode: Telefonintervju		
Intervjutid: ca. 15 min.		
Feltperiode: 25. august - 2. oktober 2003		

2 Utvalg og delutvalg

Til utvalget ble det trukket 2 000 personer i alderen 16-79 år pr. 31.12.2003 fra BEBAS.¹ Utvalget ble trukket i henhold til utvalgsplanen.² I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder, som igjen er gruppert i 109 strata. Utvalgsområdene er kommuner eller grupper av kommuner. Kommuner med lavt innbyggertall er slått sammen med andre kommuner, slik at alle utvalgsområder har minst 7 prosent av samlet innbyggertall i det stratumet området tilhører. I en del tilfeller er mindre omegnskommuner til folkerike kommuner slått sammen med den store kommunen til ett område. Alle kommuner med mer enn 30 000 innbyggere og en del kommuner med mellom 25 000 og 30 000 innbyggere er tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert innen hvert fylke etter næringsstruktur, bosettingstetthet, sentralitet, pendlings- og handelsmønstre, mediadekning og kommunikasjoner. I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet i utvalgsområdet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 109 utvalgsområdene. Trekkingen på andre trinn foregår slik at utvalget er selvveiene når begge trinn ses under ett.

3 Datainnsamling

Denne undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av PC-assistert telefonintervju. Det var likevel tillatt å gjennomføre intervjuet ved å besøke respondenten dersom det var nødvendig for å unngå frafall. Det ble vurdert som nødvendig i relativt få tilfeller, og bare 1,6 prosent av intervjuene ble gjennomført ved besøk. Intervjuene ble foretatt i perioden 25. august til 2. oktober 2003. Ut fra figur 1 kan vi se hvordan svarprosenten utviklet seg i løpet av feltperioden. Den stiplede linjen viser netto svarprosent, som er andelen intervju av de respondentene som er ferdigbehandlet til en hver tid. Den hele linjen viser brutto svarprosent, altså andelen intervju av det totale bruttoutvalget. Ut fra den stiplede linjen ser vi at netto svarprosent lå stabilt i underkant av 80 prosent gjennom store deler av feltperioden. Mot slutten falt den imidlertid ned til 70 prosent. Den hele linjen viser at vi passerte en brutto svarprosent på 50 allerede i den andre uken med intervjuing. Dette gjenspeiles i figur 2, som viser antall intervju per uke. Der vi ser at vi kom svært godt i gang med intervjuing allerede den første uken med 536 intervju. Naturlig nok falt tempoet i intervjuingen noe etter hvert, og som naturlig er, var svarinngangen lavest i den femte uken. Intervjuingen ble egentlig avsluttet etter den femte uken, men vi fikk 9 intervju i tillegg uka etter. Etter endt intervjuing oppnådde vi 70,0 prosent svar. Dette er identisk med målet for omnibusundersøkelsene. Sammenlignet med tilsvarende undersøkelse i 2002, er svarprosenten imidlertid 1,2 prosentpoeng lavere³. Det er naturlig at svarprosenten faller litt mot slutten av feltperiodene siden man da registrerer alle man ikke har kommet i kontakt med som frafall.

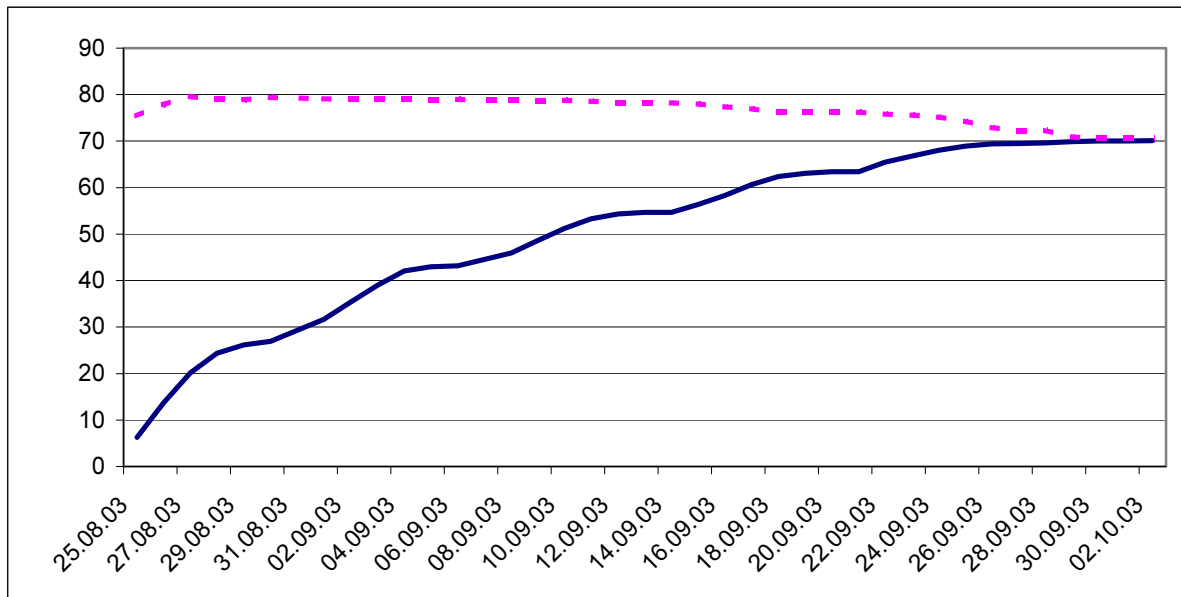
---

¹ BEBAS er den sentrale demografi-/befolkningsdatabasen i SSB. Den oppdateres flere ganger i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

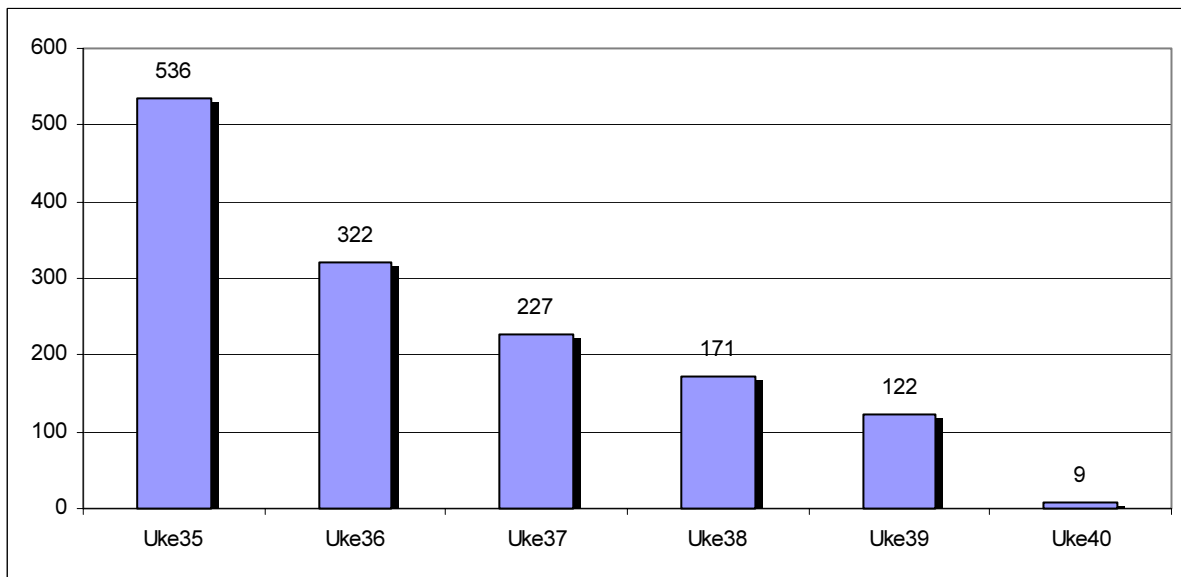
² Utvalgsplanen er nærmere beskrevet i Hoel, T., Lie, J-A., og Opdahl, S. (1995): *Revisjon av SSBs utvalgsplan*. Statistisk sentralbyrå. Dokumentasjonsrapport.

³ Se Notater 2002/70

Figur 1: Oversikt over svarinngangen

Figur 2: Antall intervju per uke

4 Frafall

Vi kan aldri forvente å få svar fra alle som er trukket ut til å delta i en frivillig undersøkelse. For det første var 20 av de 2000 personene som ble trukket ut til å delta i Omnibus 3 enten døde eller bosatt i utlandet. Disse regner vi ikke med i bruttoutvalget siden de ikke er med i populasjonen som undersøkelsen skal dekke. Dette er det vi kaller avganger i undersøkelsen.

I tillegg var det også en del som av ulike grunner ikke deltok i undersøkelsen. Dette kaller vi frafall i undersøkelsen. Vi deler inn frafallet etter fire forskjellige årsaker. Den første er at noen av ulike grunner ikke ønsker å delta. Den andre årsaken er at noen er forhindret fra å delta. Den tredje er de tilfellene der vi ikke lykkes med å komme i kontakt med vedkommende i løpet av feltperioden, og det grupperer vi under frafallsårsaken "ikke truffet". Til sist har vi en restkategori med "andre årsaker". Totalt besto frafallet i denne undersøkelsen av 594 personer, eller 30,0 prosent av bruttoutvalget.

Tabell 3 viser hvordan bruttoutvalget fordeler seg prosentvis på intervju og frafallsårsaker etter kjønn, alder og hvilken landsdel personene er bosatt i. Det fremgår av tabellen at den viktigste årsaken til frafall er at en del personer ikke ønsket å delta i undersøkelsen. Til sammen 17,8 prosent av personene i utvalget ønsket ikke å delta. Dette utgjør igjen 59,3 prosent av det totale frafallet. 8,9 prosent av bruttoutvalget ble frafall på grunn av at vi ikke kom i kontakt med respondenten i løpet av feltperioden. Dette utgjør 29,3 prosent av frafallet. 3,0 prosent av personene i utvalget var av ulike grunner forhindret fra å delta, mens 0,4 prosent gikk til frafall av andre grunner. Til sammen utgjør disse to siste gruppene 11,1 prosent av frafallet.

Tabell 3: Svarprosent og frafallsårsaker etter kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent av bruttoutvalg

	I alt	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet frafall	Antall personer
I alt	100,0	70,0	17,8	3,0	8,9	0,4	1980
Kjønn							
Mann	100,0	69,6	16,7	2,9	10,4	0,3	986
Kvinne	100,0	70,4	18,8	3,0	7,3	0,4	994
Alder							
Under 25 år	100,0	71,0	13,7	1,3	13,4	0,6	314
25-44 år	100,0	70,9	15,3	3,4	9,9	0,4	784
45-66 år	100,0	71,2	20,3	2,2	6,0	0,2	629
67 år og over	100,0	62,8	24,1	5,5	7,1	0,4	253
Landsdel							
Akershus og Oslo	100,0	61,8	19,3	4,5	13,9	0,5	440
Hedmark og Oppland	100,0	73,1	19,4	1,9	5,6	0,0	160
Østlandet ellers	100,0	66,9	21,5	3,3	7,7	0,5	390
Agder og Rogaland	100,0	76,4	15,7	3,4	4,5	0,0	267
Vestlandet	100,0	72,9	16,0	1,7	8,7	0,6	343
Trøndelag	100,0	77,6	12,6	2,2	7,1	0,5	183
Nord-Norge	100,0	71,1	16,2	2,0	10,7	0,0	197

I tabellen legger vi merke til at det er liten forskjell mellom menn og kvinner når det gjelder svarprosent. Blant kvinner er svarprosenten riktig nok 0,8 prosentpoeng høyere enn blant menn, men det er så lite at det ikke er noen grunn til å legge vekt på det. Selv om kvinner i større grad enn menn ikke ønsket å delta i undersøkelsen, gjør den høye andelen av "ikke truffet" blant menn at kvinnene likevel ender med høyere svarprosent. Den samme tendensen så vi også i Omnibus 1 og Omnibus 2, 2003⁴. Når det gjelder alder ser vi at svarprosenten er lavest blant de som er 67 år og over. Dette er også et trekk vi kjenner fra tidligere omnibusundersøkelser. I all hovedsak skyldes dette at en stor andel av personene i denne gruppen ikke ønsket å delta i undersøkelsen, men også at denne gruppen har en relativt høy andel av personer som var forhindret fra å delta. Blant de andre aldersgruppene er det svært liten forskjell i svarprosent. Vi kan imidlertid legge merke til at det er variasjoner i frafallsårsaker. De yngste var vanskelige å komme i kontakt med, mens tilbøyeligheten til å ikke ønske å delta øker med alder. Det er også visse forskjeller mellom landsdelene når det gjelder svarprosent og frafall. Akershus og Oslo skiller seg ut med den laveste svarprosenten, 61,8 prosent. Opp til Trøndelag, som har den høyeste svarprosenten med 77,6, skiller det

⁴ Se Notater 2003/41 og Notater 2003/68

dermed 15,8 prosentpoeng. Det er en relativt stor forskjell. Østlandet ellers er den landsdelen hvor høyest andel ikke ønsket å delta, mens Akershus og Oslo sammen med Nord-Norge skiller seg ut med høye andeler av "ikke truffet". For Akershus og Oslo sitt vedkommende, er dette et gjentakende problem i omnibusundersøkelsene.

5 Utvalgsskjevhet

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet dersom fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettutvalget) enn blant alle dem som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker. Det er spesielt vanskelig å oppdage dette dersom vi ikke kjenner den faktiske fordelingen av kjennemerket i bruttoutvalget. Akkurat dette er ofte tilfellet i undersøkelser som måler meninger og holdninger, som enkelte av spørsmålene i omnibusundersøkelsen gjør.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen skal si noe om. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). I denne undersøkelsen har vi fulgt normale rutiner for tilfeldig trekking av utvalg, og har ingen indikasjoner på at det har oppstått betydelig utvalgsvarians.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil personene som er trukket ut være representative for sin gruppe. Slike skjevheter er erfaringsmessig små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette.

Når det gjelder sammenlikninger mellom nettoutvalget og bruttoutvalget har man alltid en risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget), skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (frafallet). Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene. For at dette skal ha noen hensikt, bør imidlertid skjevhetene være betydelige. I de fleste tilfeller vil skjevhetene imidlertid være for små til at vekting har noen hensikt.

Vurderingen av skjevheter i Omnibus 3 tar utgangspunkt i tabell 4. Den tar for seg kjennemerkene kjønn, alder og landsdel, og ser på fordelingen i bruttoutvalget, nettoutvalget og blant frafallet. Vi har tidligere tatt opp variasjoner i svarprosenten i de ulike gruppene, og disse variasjonene vil naturligvis gjenspeiles også i denne tabellen. For variabelen kjønn ser vi at det bare er helt ubetydelige avvik mellom bruttoutvalget og nettoutvalget. Ser vi på alder, ser vi at den lave svarprosenten blant de eldste har ført til at denne gruppen er noe underrepresentert i nettoutvalget, men ikke med mer enn 1,3 prosentpoeng i forholdt til i bruttoutvalget. Ser vi på kjennemerket landsdel det Akershus og Oslo som skiller seg ut med

et avvik på 2,6 prosentpoeng mellom nettoutvalget og bruttoutvalget. Ellers er det bare Agder og Rogaland og Trøndelag hvor avvikene mellom brutto- og nettoutvalg er på 1 prosentpoeng eller mer. Disse to landsdelene er overrepresenterte i nettoutvalget. Totalt sett må vi imidlertid kunne si at det er små avvik mellom brutto- og nettoutvalg i denne undersøkelsen, og selv om det ikke er gjort beregninger for å teste det, vil avvikene sannsynligvis ikke ha så stor betydning at det er nødvendig å vekte for disse.

Tabell 4: Bruttoutvalg, frafall, nettoutvalg og forskjell mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel for hele utvalget. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
Totalt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	49,8	49,5	50,5	-0,3
Kvinne	50,2	50,5	49,5	0,3
Alder				
Under 25 år	15,9	16,1	15,3	0,2
25-44 år	39,6	40,1	38,4	0,5
45-66 år	31,8	32,3	30,5	0,6
67 år og over	12,8	11,5	15,8	-1,3
Landsdel				
Akershus og Oslo	22,2	19,6	28,3	-2,6
Hedmark og Oppland	8,1	8,4	7,2	0,4
Østlandet ellers	19,7	18,8	21,7	-0,9
Agder og Rogaland	13,5	14,7	10,6	1,2
Vestlandet	17,3	18,0	15,7	0,7
Trøndelag	9,2	10,2	6,9	1,0
Nord-Norge	9,9	10,1	9,6	0,2
Antall personer	1980	1386	594	

6 Utvalgsvarians

Resultater som bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som den enkelte undersøkelse dekker, vil alltid ha en viss usikkerhet knyttet til seg. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. Når utvalget blir trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 5 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket etter SSBs utvalgsplan. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Tabell 5: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser.

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	5,4	7,5	8,9	10,0	10,8	11,5	11,9	12,2	12,5
50	3,8	5,2	6,2	7,0	7,6	8,0	8,3	8,6	8,7
100	2,7	3,7	4,4	4,9	5,3	5,6	5,9	6,0	6,2
200	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,3	4,3
300	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
500	1,2	1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
1000	0,8	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
1200	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
1400	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien. Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 5 for å finne konfidensintervaller: Anslaget på standardavviket til et observert prosenttall på 70 er 1,0 når antall observasjoner er 1000. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $70 \pm 2 \times 1,8$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 66,4 til 73,6 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele befolkningen hadde vært med i undersøkelsen. Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene $(M+2,6S)$ og $(M-2,6S)$ vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

7 PC-assistert intervjuing, innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltellinger og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk ved hjelp av PC. CAI-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter PC under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte.

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Samtidig ligger det farer i det at hoppene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Som det fremgår av det vedlagte skjemaet, er det en god del hopp i skjemaet til Omnibus 3, men vi har ingen indikasjoner på at disse ikke har fungert etter hensikten.

PC-assistert intervjuing gir også muligheter for å tilpasse ordlyden i spørsmålene avhengig av intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker (han/hun, du/dere, er/var, ektefelle/samboer). Dette gir intervjusituasjonen et mer personlig preg.

Endelig gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes f.eks. ved aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tiden. Det kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. I Omnibus 3 er det blant annet en del spørsmål om kostnader ved reiser og om forbruk ved dagsturer til utlandet. I slike spørsmål må vi anta at det kan være vanskelig for respondentene å huske nøyaktige beløp, spesielt når reisen er foretatt for over tre måneder siden.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. I Omnibus 3 var det spørsmål om holdning til innvandring og innvandrere, noe som enkelte kan oppfatte som ømtålig. Enkelte tilbakemeldinger gikk dessuten på at folk oppfattet selve begrepet "innvandrere" som upresist. Dette kan ha påvirket svarene som ble gitt. Spørsmål om helse oppfattes ofte som ømtålige. Spørsmål om arbeid og stemmegivning kan også oppfattes som sensitiv informasjon, og slike spørsmål er en del av de faste bakgrunnsvariablene i Omnibus. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt akseptabelt.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra denne undersøkelsen uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages. Dette er imidlertid en usikkerhet vi må leve med.

Oslo, august 2003
Saksbehandler: Liva Vågane (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkelser

B

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse - august/september 2003

I løpet av de nærmeste ukene vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for å be om et intervju. Bakgrunnen er at du er en av 2000 personer som er trukket ut til å delta i Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse. Dette er en intervjuundersøkelse som er satt sammen av mange forskjellige tema på vegne av flere oppdragsgivere. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk som beskriver ulike sider ved det norske samfunnet. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. De viktigste temaene denne gangen er reiser, grensehandel, innvandring, arbeidsforhold og valg.

Trekkingen er gjort slik at personene i utvalget skal gi et bilde av den voksne befolkningen i Norge. Det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet, men vi håper at flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktige som mulig. **Vi kan ikke erstatte deg med en annen.**

Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler og vi er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning fra vårt utdanningsregister. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle deg hvordan du får bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Alle som deltar vil være med i trekningen av 5 gavekort på kr 1.000,-. Dersom du har noen spørsmål om undersøkelsen, kan du gjerne ringe grønt nummer 800 83 028, eller sende en e-post til vli@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i Statistisk sentralbyrå kan rettes til vårt personvernombud på telefon 21 09 00 00, eller e-post personvernombud@ssb.no

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, august 2003
Sakshandsamar: Liva Vågane (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkingar

N

Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking - august/september 2003

I løpet av dei næraste vekene vil ein intervjuar frå Statistisk sentralbyrå ta kontakt med deg for å be om eit intervju. Bakgrunnen er at du er ein av 2000 personar som er trekte ut til å vere med i Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking. Dette er ei intervjuundersøking som er sett saman av mange ulike tema på vegne av fleire oppdragsgivarar. Føremålet med undersøkinga er å lage statistikk som skildrar ulike sider ved det norske samfunnet. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. Dei viktigaste emna denne gongen er reiser, grensehandel, innvandring, arbeidstilhøve og val.

Trekkinga er gjort slik at personane i utvalet skal gi eit bilete av dei vaksne i Noreg. Du står fritt om du vil vere med, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta, men vi vonar at flest mogleg blir med slik at resultata blir så rette som råd er. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan.**

Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga vert gjennomført etter lovpålagte reglar, og vi er underlagt kontroll frå både Datatilsynet og vårt eige personvernombod. For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning frå vårt utdanningsregister. Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om kva den enkelte har svart. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer, kan fortelje deg korleis du får stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Alle som er med vil vere med i trekkinga av 5 gåvekort på kr. 1 000,-. Dersom du har spørsmål, kan du gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til vli@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørande personvern i Statistisk sentralbyrå kan rettast til vårt personvernombod på telefon 21 09 00 00, eller e-post personvernombud@ssb.no

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, august 2003
Saksbehandler: Liva Vågane (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkelser

BF

Statistisk sentralbyrås omnibusundersøkelse - august/september 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører noen ganger i året intervjuundersøkelser som er satt sammen av mange forskjellige tema på vegne av flere oppdragsgivere. Dette kalles omnibusundersøkelser. Formålet med undersøkelsene er å utarbeide statistikk som beskriver ulike sider ved det norske samfunnet. Resultatene skal brukes i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. De viktigste temaene denne gangen er reiser, grensehandel, innvandring, arbeidsforhold og valg.

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 2000 personer fra hele landet i alderen 16-79 år. **Til informasjon har en datter eller sønn under 18 år i din husholdning kommet med i utvalget denne gangen. Hun/han får eget brev om undersøkelsen.** Det er frivillig å delta, og man kan når som helst trekke seg fra undersøkelsen og kreve opplysningene slettet, men vi håper flest mulig vil være med slik at resultatene blir så riktige som mulig. I løpet av de nærmeste ukene vil en av våre intervjuere ta kontakt for å be om et intervju.

Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Undersøkelsen gjennomføres etter lovbestemte regler og vi er underlagt kontroll både fra Datatilsynet og vårt eget personvernombud. For å gjøre intervjuet kortere, vil vi hente inn opplysninger om utdanning fra vårt utdanningsregister. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år vil opplysningene bli anonymisert, slik at den enkelte ikke kan identifiseres. Intervjueren som ringer, kan fortelle hvordan dere skal gå fram dersom dere ønsker å få bekreftet at vedkommende arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom du/dere har spørsmål om undersøkelsen, eller ønsker å unnta din/deres datter eller sønn, kan dere ringe gratis på telefon 800 83 028, eller sende en e-post til vli@ssb.no. Generelle spørsmål om personvern i Statistisk sentralbyrå kan rettes til vårt personvernombud på telefon 21 09 00 00, eller e-post personvernombud@ssb.no
Vi håper din datter/sønn vil delta.

Med vennlig hilsen

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Oslo, august 2003
Sakshandsamar: Liva Vågane (Tlf.: 800 83 028)
Seksjon for intervjuundersøkingar

NF

Statistisk sentralbyrå si omnibusundersøking - august/september 2003

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nokre gonger i året intervjuundersøkingar som er sette saman av mange ulike tema på vegne av fleire oppdragsgivarar. Dette blir kalla omnibusundersøkingar. Føremålet med undersøkingane er å lage statistikk som skildrar ulike sider ved det norske samfunnet. Resultata skal nyttast i informasjonsarbeid, forskning og samfunnsplanlegging. Dei viktigaste emna denne gongen er reiser, grensehandel, innvandring, arbeidstilhøve og val.

Til undersøkinga er det trekt eit utval frå heile landet på 2000 personar i alderen 16-79 år. **Til informasjon har ei dotter eller ein son under 18 år i ditt hushald kome med i utvalet denne gongen. Ho/han får eige brev om undersøkinga.** Ein står fritt til å delta i undersøkinga, og ein kan når som helst trekkje seg frå undersøkinga og krevje opplysningane sletta, men vi vonar flest mogleg vil vere med slik at resultata blir så rette som råd er. I løpet av dei komande vekene vil ein av intervjuarane våre ta kontakt for å be om eit intervju.

Intervjuarane og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. Undersøkinga vert gjennomført etter lovbundne reglar og vi er underlagt kontroll frå både Datatilsynet og vårt eige personvernombod. For å gjere intervjuet kortare, vil vi hente inn opplysningar om utdanning frå utdanningsregisteret vårt. Vi vil aldri offentleggjere eller vidareformidle opplysningar om enkeltpersonar. Innan eitt år vert opplysningane anonymiserte, slik at den enkelte ikkje kan identifiserast. Intervjuaren som ringjer kan fortelje korleis de skal gå fram om de ønskjer å få stadfesta at vedkomande arbeider for Statistisk sentralbyrå.

Dersom de har spørsmål, eller ønskjer å frita dottera eller sonen din/dykkar, kan de gjerne ringje grønt nummer 800 83 028, eller sende ein e-post til vli@ssb.no. Generelle spørsmål om personvern i Statistisk sentralbyrå kan rettast til vårt personvernombod på telefon 21 09 00 00, eller e-post personvernombod@ssb.no
Vi voner di dotter/din son vil delta.

Med venleg helsing

Svein Longva
adm. direktør

Ole Sandvik
seksjonssjef

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå er Norges sentrale organ for utarbeiding og spredning av statistikk. Gjennom innsamling og formidling av statistikk og analyser, bidrar Statistisk sentralbyrå til at offentlig planlegging, samfunnsstyring og forskning er basert på et best mulig faktagrunnlag. Vi gjennomfører faste intervjuundersøkelser om levekår, forbruk, arbeidskraft og tidsbruk.

Seksjon for intervjuundersøkelser

Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås intervjuundersøkelser. Vi gjennomfører også enkeltoppdrag for forvaltning, forskning, organisasjoner og bedrifter. Datainnsamlingen foregår ved hjelp av besøksintervju, telefonintervju eller skjema som sendes i posten.

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongens gate 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

<http://www.ssb.no>

Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Design: Siri Boquist

2003

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Bli med i
Statistisk sentralbyrås
omnibus-
undersøkelse

Hva er en omnibusundersøkelse?

En omnibusundersøkelse er et slags «spleiselag». Forskjellige samfunns-institusjoner går sammen om å betale for en intervju-undersøkelse som Statistisk sentralbyrå gjennomfører. De vanligste kundene er forsknings- og utredningsinstitutter, departementer og andre forvaltningsorganer. Statistisk sentralbyrå har også selv med spørsmål i undersøkelsene.

Statistisk sentralbyrå skal samle inn statistikk som samfunnet har bruk for. Derfor må den ha høy kvalitet og kunne fortelle noe om det samfunnet vil lever i. På grunnlag av dette vurderer vi hvilke spørsmål som passer og hvilke som ikke passer i omnibus-undersøkelsen. Statistisk sentralbyrå har ansvaret for at resultatene blir brukt på denne måten. Alle opplysninger vi samler inn blir behandlet etter lovbestemte regler, og det vil aldri bli kjent hva enkelt-personer har svart.

Hva skal undersøkelsen brukes til?

Omnibusundersøkelsene gjennomføres flere ganger i året. Flere av spørsmålene har blitt stilt i mange år. På den måten kan vi studere utviklingen over tid. Her er noen eksempler på resultater basert på tidligere omnibus-undersøkelser hentet fra Statistisk årbok 2002:

- I 2001 røykte 3 av 10 nordmenn daglig. I 1975 røykte 4 av 10 nordmenn daglig.
- Fra november 1999 til og med oktober 2000 var 75 prosent av nordmenn i alderen 16-79 på minst en ferietur med mer enn fire overnattinger. Bare 12 prosent var på påskeferie.
- 88 prosent var positive til utviklings-hjelp i 2001. Det er det samme som i 1999. I 1974 var 73 prosent positive.

Hvorfor ber vi akkurat deg om å være med?

Vi kan ikke intervju hele Norges befolkning, derfor har vi helt tilfeldig trukket ut 2000 personer fra hele Norge. Du er en av dem som ble trukket ut. Mange forskjellige personer fra alle deler av landet er med. På den måten gir utvalget et bilde av den voksne befolkningen i Norge, nesten et lite "mini-Norge". Det er bare de som er trukket ut som har anledning til å være med.

Vi kan ikke erstatte deg med en annen. Dersom vi skulle gjøre det, måtte vi finne fram til en person som er helt lik deg på alle områder.

Det er viktig at så mange som mulig er med. Vi vet av erfaring at folk som har det travelt eller som er skeptiske til hva statistikk kan brukes til, ofte sier at de ikke kan eller vil delta i undersøkelsene våre.

Det er frivillig å delta og vi respekterer selvsagt at noen sier nei. Men dersom mange av de som ikke synes de har tid faller fra, vil statistikken ikke beskrive travle menneskers dagligliv. Dersom de som har det vanskelig ikke blir med, vil statistikken gi et inntrykk av at forholdene er bedre enn de er i virkeligheten. Vi håper derfor at alle som har anledning, vil være med.

Alle som deltar er med i trekningen av 5 gavekort på kr 1 000,-.

Vi håper du vil svare - da teller du med!

Omnibusundersøkelsen

august / september 2003

Produktnummer 1123

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHold

Orientering om undersøkelsen.....	2
Oppdragsgivere og tema i omnibus 2003-3:	2
Hva handler denne omnibusundersøkelsen om?	2
Gjennomføring av undersøkelsen.....	3
Utvalg.....	3
Innsamlingsmetode: Telefon	3
Intervjutid.....	3
Innsamlingsperiode	3
IO-brev	3
Forberedelsestid	3
Frafall og avgang.....	3
Innledningsteksten.....	4
Enkeltspørsmål.....	5
HOLDNING TIL INNVANDRING	5
ARBEID	5
HUSHOLDNING.....	6
REISER I PERIODEN 1. MAI TIL 31. JULI 2003.....	7
GRENSEHANDEL	7
INNTEKT.....	8

VEDLEGG: IO-BREV

Intervjuerkontakt:	Kari Grøholt	21 09 46 65
Programmering:	Anne Brynildsen	21 09 42 09
Utvalgstreking:	Thore Nafstad-Bakke	21 09 49 80
Planlegger:	Liva Vågane/Tor Morten Normann	21 09 49 40/21 09 44 68

Orientering om undersøkelsen

Omnibus betyr "for alle" og er opphavet til ordet buss. I vår buss er det plass til mange, så her samler vi flere tema fra ulike oppdragsgivere i én undersøkelse. Omnibussen er et tilbud til oppdragsgivere som vil gjennomføre mindre undersøkelser innenfor rammene av et større, strukturert opplegg, uten å bekoste en egen undersøkelse. Omnibusene består av et sett med faste bakgrunnsspørsmål i tillegg til de spørsmålene som oppdragsgiverne betaler for. Vi har nå kommet til den tredje av i alt fire planlagte omnibusrunder i 2003.

Oppdragsgivere er vanligvis ulike forskningsinstitusjoner og offentlige instanser. Det er vanskelig å si noe presist om formålet med undersøkelsen fordi den omfatter flere tema, men resultatene skal gi informasjon som er nyttig for myndigheter og andre som skal planlegge og utforme nye tiltak. I tillegg vil resultatene bli brukt i våre egne publikasjoner, i forskning og undervisning. Omnibusundersøkelsene danner f.eks. grunnlag for flere tabeller i Statistisk årbok (2002), bl.a. røykevaner (Tabell 104-105-106-107), reisevaner (Tabell 17-18) og holdninger til utviklingshjelp (Tabell 591).

Oppdragsgivere og tema i omnibus 2003-3:

- Sosial og helsedirektoratet, avdeling tobakk: Røykevaner
- SSB, Seksjon for demografi og levekårsforskning: Holdning til innvandring
- SSB, Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk: Reisevaner
- SSB, Prosjektet Utenrikstransaksjoner: Grensehandel
- SSB, Seksjon for demografi og levekårsforskning: Familieforhold og samboerstatistikk

Hva handler denne omnibusundersøkelsen om?

Sosial og helsedirektoratet, avdeling tobakk (tidligere Statens Tobakkskaderåd) ønsker å finne ut hvordan røykevanene til den norske befolkning utvikler seg over tid. Ved å stille de samme spørsmålene hvert år kan det si noe om hvorvidt røykevanene til nordmenn forandrer seg eller holder seg stabile fra år til år. I SSB har vi kartlagt folks røykevaner siden 1973.

Seksjon for demografi og levekårsforskning ønsker å kartlegge hvordan holdningene til innvandring og innvandrere utvikler seg over tid. Slike spørsmål har blitt stilt i mange år, men i sin nåværende form ble de stilt første gang i tredje kvartal i 2002. Noen spørsmål er nye for året, og noen er tatt ut. Tallene er viktige for offentlige myndigheter og for den offentlige debatten om temaet.

Seksjon for samferdsels- og reiselivsstatistikk kartlegger hvordan reise- og feriemønsteret til nordmenn utvikler seg fra år til år. Vi kan gjennom denne statistikken si noe om hvor mye nordmenn overnatter borte fra hjemmet, hvor de reiser og hvor mye penger som går med til reising i den norske befolkning. Dette er viktige tall for alle i reiselivsbransjen.

Prosjektet **Utenrikstransaksjoner** er et samarbeid mellom SSB og Norges Bank for å kartlegge økonomiske transaksjoner mellom Norge og utlandet. Et av formålene med dette prosjektet er å utvikle ny datainnsamling for husholdningenes transaksjoner overfor utlandet, og denne omnibusrunden brukes til å beregne omfanget av grensehandelen, ved å kartlegge dagsturer til våre naboland.

Seksjon for demografi og levekårsforskning forsøker å danne seg et bilde av hvordan familieforholdene er. Samboerstatistikk lages på bakgrunn av hver omnibusrunde.

Flere av bakgrunnsspørsmålene kan også brukes for å motivere folk til å delta. Vi har flere spørsmål om arbeidslivet som kan være interessant for mange. Vi har også spørsmål om politiske preferanser og organisasjonsmedlemskap.

Gjennomføring av undersøkelsen

Utvalg

Til omnibusundersøkelsen er det trukket et utvalg på 2000 personer i alderen 16-79 år per 31.12.03. Det betyr at noen få 15-åringer er med.

Innsamlingsmetode: Telefon

På grunn av at intervjutiden i denne omnibusrunden er relativt kort skal denne undersøkelsen gå som telefonintervju. Dere kan likevel foreta besøksintervju dersom IO ikke har telefon, eller det er nødvendig for å unngå frafall. Hvis dere i enkelte tilfeller er i tvil om det er riktig å foreta besøk, kontakt intervjuerkontakt eller planlegger. Dersom dere ikke klarer å finne telefonnummer på IO, er det også lurt å sende inn disse så tidlig som mulig, slik at vi har mulighet til å spore dem.

Intervjutid

Intervjutiden er beregnet til 15 minutter i gjennomsnitt. Som alltid vil det være variasjoner avhengig av om IO har foretatt reiser siste 3 måneder eller dagsturer til våre naboland, og om IO er i arbeid eller ikke.

Innsamlingsperiode

Datainnsamlingen foregår fra 25. august til 26. september. Det er veldig viktig at dere starter med en gang slik at dere har best mulig tid til å treffe IO, og kan komme i gang med å intervju så tidlig som mulig. Vent ikke med å starte til det er to uker igjen av feltperioden!

IO-brev

Sammen med IO-brevet har vi sendt ut et skjema der IO kan skrive inn reiser på forhånd, slik at det fungerer som hjelp under reisespørsmålene. Meningen er at IO kan forberede seg på disse spørsmålene slik at intervjuet går lettere. Vi har også sendt en brosjyre med litt mer informasjon om undersøkelsen.

Forberedelsestid

Det er avsatt 1,5 time til instrukslesing og prøveintervju. Godtgjørelsen påføres av kontoret.

Frafall og avgang

I frafalls- og avgangsregistreringen er det viktig at dere kjenner forskjellen på **fracfall** og **avgang**. Avgang skal bare brukes dersom IO er død eller har flyttet til utlandet for mer enn seks måneder. For alle andre grunner til at IO ikke deltar, skal dere velge kode 3 for frafall og deretter velge riktig frafallsårsak. I Omnibusundersøkelsene hører institusjonsbeboere med i utvalget. Hvis de av ulike årsaker ikke deltar, må dere finne en passende frafallsårsak. Det er egne koder dersom IO skal overføres til en annen intervjuer.

Her er kodene som gjelder under frafall, avgang og overføringer:

Frafall (alternativ 3 i Innled):

- 11 - IO har ikke tid nå
- 12 - IO ønsker ikke å delta
- 13 - IO deltar ikke av prinsipp
- 14 - Andre nekter for IO

- 21 - Kortvarig sykdom
- 22 - Langvarig sykdom
- 23 - Sykdom / dødsfall i IOs familie, annen uforutsett hendelse
- 24 - Språkproblemer

- 31 - Midlertidig fravær pga. skolegang/arbeid
- 32 - Midlertidig fravær pga. ferie e.l.
- 33 - Finner ikke adressen/boligen
- 34 - Ikke telefon / for kostbart, for langt å reise
- 35 - IO ikke å treffe av andre årsaker (spesifiser)

- 41 - Andre frafallsgrunner

Avgang (alternativ 4 i Innled):

- 91 - IO død
- 92 - Bosatt i utlandet minst 6 mnd.

Overføring (alternativ 2 i Innled):

- 80 - IO flyttet til annet område
- 81 - Kjenner IO
- 82 - Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.

For en del **overføringer** og **frafall** må dere besvare et ekstra spørsmål om hvordan du har forsøkt å spore opp IO. Hensikten med dette er at intervjuere som overtar IO skal få vite hva som er gjort, slik at arbeidet deres blir lettere. Det skal alltid gis informasjon i feltet "**SpsOppflg.**". Informasjonen skal være slik at den kan hjelpe de som skal drive oppfølging. Bruk stikkord. Dersom IO er midlertidig fraværende, bør det gis opplysning om at IO kan kontaktes senere, og helst når, med tanke på evt. oppfølging etter intervjuperioden.

Både IO som bor utenlands i forbindelse med arbeid eller skolegang ut over 6 måneder, og permanent utflyttede skal registreres som avgang med kode 92.

Innledningsteksten

Det er ikke lagt inn noen ferdig formulert innledningstekst, da vi mener dere kan stå fritt i forhold til hvordan dere gjør avtaler med IO. Som vanlig gjelder det at dere henviser til IO-brevet og krysser av for at IO har mottatt og lest dette i skjemaet før intervjuet starter.

Det er viktig at IO har forståelse for hvordan intervjuet skal foregå. Ved oppstart av intervjuet, kan du gjerne bruke dette avsnittet:

«...Først vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på pc-en. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Vi må gjøre det slik for å kunne sammenligne de svarene vi får. Denne undersøkelsen inneholder spørsmål om flere ulike tema. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt.»

Enkeltspørsmål

Vær forsiktig med å bruke kategoriene "vet ikke" og "nekter" hvis de ikke spesielt står i spørsmålsteksten. Det er viktig å prøve å få IO til å gi et annet svar, men uten å presse i noen retning. Noen ganger kan IO trenge litt tid for å komme frem til svaret, og da er det viktig å være litt tålmodig. Når IO likevel svarer "vet ikke" eller nekter å svare, pass da på at du bruker riktig tast - "F8" for "vet ikke" og "F9" for "nekting", eller spørsmålstegnknapp og utropstegnknapp i verktøylinja.

HOLDNING TIL INNVANDRING

Innvandrere er en person der begge foreldrene er utenlandsfødte. For adopterte fra utlandet er det de sosiale, og ikke de biologiske foreldrene som teller.

Flyktninger er en gruppe innenfor samlebetegnelsen innvandrere. En flyktning er en person som er innvilget asyl. Dette kan skje på flere måter. Enten ved at personen er tilkjent flyktningstatus av FNs høykommissær for flyktninger og kommet inn under Norges årlige flyktningkvote, eller at en person har søkt og fått asyl i Norge. Personer som har blitt innvilget opphold på humanitært grunnlag dekkes også av begrepet flyktning.

Asylsøker er en person som har søkt asyl i Norge.

Vær også oppmerksomme på at begrepet flyktning i vanlig dagligtale ofte blir brukt om personer som er på flukt fra brudd på menneskerettigheter, krig, uroligheter eller miljøkatastrofer.

ARBEID

Arb2

Hvis arbeidstiden varierer fra uke til uke, regner du et gjennomsnitt for arbeidstiden per uke i de siste 4 ukene. IO som har et arbeid som de var borte fra i forrige uke, f.eks. pga. permisjon, ferie eller sykdom, skal oppgi den vanlige arbeidstiden når de er i arbeid.

Hvis man har lønn der overtid er inkludert, skal IO regne med faktisk arbeidstid. Overtid som tas ut i avspasering, skal ikke tas med i antall arbeidstimer. Arbeid som tas med hjem skal tas med i antall arbeidstimer bare hvis man får betalt for arbeidet.

Halve timer skal rundes av oppover.

Arb3

Punkt 2 omfatter også stiftelser, foreninger og fond.

Arb4

Er det tvil om plasseringen, skal du krysse av for "Annen næring" og gi en så god beskrivelse som mulig av næringens art. Hvis IO arbeider i flere ulike næringsgrener, velges den næringen hvor IO for tiden arbeider mest.

Arb5

Hvis IO har mer enn ett yrke i bedriften, fører du opp hovedyrket.

Arb7

AFP står for "avtalefestet pensjon". Med vanlig alderspensjon mener vi pensjon fra Folketrygden og tjenestepensjon. Etterlattepensjon og uførepensjon kan utbetales gjennom Folketrygden og evt. gjennom arbeidsforhold.

HUSHOLDNING

Siv

Merk at koden for **gift/registrert partner ikke** skal brukes for samboere som har samboerkontrakt.

Registrert partnerskap innebærer en offisiell "ekteskapsinngåelse" mellom personer av samme kjønn. I kategorien "samboere" ønsker vi å fange opp personer som lever sammen i et parforhold og som selv oppfatter seg som "samboere". Vi er altså ute etter IOs subjektive oppfatning av seg selv og sitt parforhold.

For å falle inn under kategorien "samboere" må man i prinsippet **bo** sammen. I noen tilfeller kan man likevel akseptere at samboere for en kortere periode (inntil 3 mnd.) ikke bor sammen, for eksempel på grunn av jobb- eller studiesituasjon.

SivStat

Her skal du registrere IOs formelle sivile status.

Antpers

Her skal vi ha en oversikt over IOs kosthusholdning. I feltet for "antall personer" skal antall personer inkludert IO registreres. Med kosthusholdning mener vi personer som har felles matbudsjett. Kosthusholdningen skal også omfatte losjerende og arbeidshjelp, hvis disse personene har felles matbudsjett med de andre i husholdningen. Skoleelever under 18 år skal alltid regnes til kosthusholdningen, selv om de er borte på skole/studiested.

Ugifte borteboende studenter 18 år og eldre:

Ugifte studenter som oppfyller kravene til borteboerstipend skal registreres som bosatt på studiestedet dersom utdanningen varer mer enn 6 måneder. Studenter skal regnes som fast bosatt i foreldrehjemmet dersom de bor hjemme minst 4 dager pr. uke.

Vernepliktige, fengslede og personer innlagte på sykehus:

Vernepliktige, fengslede og innlagte på sykehus regnes som del av den husholdningen de tilhørte før tjenesten/oppholdet begynte.

Slektskapskode for fosterbarn:

For registrering av fosterbarn brukes kode 15 (alternativt 14 hvis barnet er slektning av IO).

AntBarn

Her skal bare barn som ikke er med i husholdningsoversikten registreres.

REISER I PERIODEN 1. MAI TIL 31. JULI 2003

Reis1 - Husk at det på disse spørsmålene bare er snakk om reiser i løpet av de tre månedene mellom 1. mai og 31. juli 2003. Reiser mellom hjemsted / arbeidssted (pendling) skal ikke regnes med som (yrkes-)reiser. Dette gjelder også reiser f.eks. til Nordsjøen hvis dette er IOs arbeidssted. Personer som har "selve reisen" som arbeidssted, som f. eks langtransportsjåfører, skal heller ikke regnes med. Sykehusopphold, fengselsopphold og rutinemessige besøk til syke/invalidede familiemedlemmer/slektninger skal ikke tas med. Egenbetalte og frivillige rekreasjonsreiser som IO har foretatt skal imidlertid regnes som feriereise.

Reis2 - Hvis IO ikke husker den nøyaktige datoen for når reisen startet, spør etter en omtrentlig dato. Svare IO starten av måneden registreres den 5., midten av måneden den 15. og slutten av måneden den 25. Har IO hatt flere reiser i tre-månedersperioden, begynn med den første, så den andre osv.

Reis3 - Andre privatreiser kan være reiser der hovedformålet f.eks. er deltakelse i arrangement som barnedåp, konfirmasjoner, bryllup, begravelse eller for å ordne private forretninger.

Reis5 - Du skal for hver reise ha en kode for sted i Norge eller en kode for et sted i utlandet. Har IO overnattet flere steder på samme reise, skal du for hver reise kode det stedet som samsvarer med hovedformålet for reisen.

Er overnattingsstedet i Norge, koder du det **fylket** reisen gikk til. Har IO overnattet på reise i Norge, altså ikke noe bestemt sted som kan karakteriseres som hovedformål, velger du kode 22.

Har IO overnattet i utlandet, skriver du inn land i full tekst og koder landet. Har IO bare hatt overnattinger mellom Norge og utlandet, velger du kode 23. Har IO vært på reise i utlandet, altså ikke noe bestemt sted som hovedformål, velger du kode 24.

Reis6 - Har IO benyttet flere ulike overnattingstyper på den samme reisen, velg den typen som samsvarer med hovedformålet med reisen.

Reis7 - Her skal det bare tas med kostnader som gjelder for IO og ikke for eventuelle andre i reisefølget, selv om det var IO som betalte for dem. IO skal også ta med utgifter til forlystelse og vareinnkjøp. IO kan gjerne oppgi et omtrentlig beløp.

Helt like turer - En viktig forutsetning for å kunne benytte dette er at turene til IO har vært *helt like*. Det vil si at hovedformål for reisen er lik, antall overnattinger er lik, reisemål, overnattingsmåte og kostnader ved reisen må være nøyaktig det samme for turene. Hvis disse kriteriene er oppfylt fyller du bare inn antall helt like turer og startdato for de helt like turene. Resten fylles inn automatisk og du trenger bare å trykke <Enter> gjennom de ulike spørsmålene som da er fylt inn automatisk. NB: Hvis IO ombestemmer seg angående antall helt like reiser må dere trykke dere tilbake til Reis8 og endre antall like reiser.

GRENSEHANDEL

Grens1

Med dagstur til utlandet menes alle reiser uten overnatting, også tjenestereiser. For de som bor nær grensen skal også "svippturer" over grensa regnes med.

Grens6

Vare- og tjenestekjøp utenfor norsk jord. Varekjøp på fly, båt (eks. Sandefjord - Strømstad), skal

regnes med. Der tjenesten utløser en faktura skal fakturabeløpet tas med.

IO kan runde av, f.eks. til nærmeste hundre kroner. Angi beløpet med den valutaen IO refererer til. IO skal ikke behøve å regne om til norske kroner.

INNTEKT

EgenInn - egen inntekt i 2002

IO skal her oppgi sin *bruttoinntekt* i 2002. IOs inntekt inkluderer eventuell lønn fra bi-yrke(r), fortjeneste ved aksjesalg, kapitalinntekt, boligutleie etc. i tillegg til lønn fra hovedyrket eller hovedarbeidsforholdet. Det er IOs totale inntekt for 2002 vi er ute etter.

Lykke til med intervjuingen!

OMNIBUSUNDERSØKELSEN 3. KVARTAL 2003

KommNavn

DA IO BLE TRUKKET UT BODDE HAN/HUN I <TRKKOMM>. HVIS HAN BOR DER FORTSATT
- TRYKK <ENTER>. HVIS IKKE SKRIV NYTT KOMMUNENAVN.

Tettbygd

Bor du i et tettbygd strøk? Med tettbygd mener vi at det bor minst 200
personer der, og at avstanden mellom husene stort sett er under 50 meter.

Hvis ja:

Tettsted

Bor du i et tettsted eller en by med...
under 2000 personer
mellom 2000 og 20 000 personer
mellom 20 000 og 100 000
100 000 personer eller flere

HOLDNING TIL INNVANDRING

Innv1a

Nå følger noen spørsmål om innvandring og innvandrere. Først noen
påstander. Vil du for hver av de følgende påstandene si om du er helt
enig, nokså enig, nokså uenig eller helt uenig?
Innvandrere flest gjør en nyttig innsats i norsk arbeidsliv.
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1b

Innvandrere flest misbruker de sosiale velferdsordningene.
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1c

Innvandrere flest beriker det kulturelle livet i Norge.
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1d

Innvandrere flest er en kilde til utrygghet i samfunnet.
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1e

Alle innvandrere i Norge bør ha samme mulighet til arbeid som nordmenn.
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv1f

Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så like nordmenn som mulig
Helt enig
Nokså enig
BÅDE OG
Nokså uenig
Helt uenig

Innv2a1

I de følgende spørsmålene forutsetter vi at innvandreren behersker norsk. Ville du synes det var ubehagelig hvis du eller noen i din nærmeste familie fikk en hjemmehjelp som var innvandrer?
JA/NEI

Innv2b1

I DE FØLGENDE SPØRSMÅLENE FORUTSETTER VI AT INNVANDREREN BEHERSKER NORSK. Ville du synes det var ubehagelig dersom du fikk en innvandrer som ny nabo?
JA/NEI

Innv2c1

I DE FØLGENDE SPØRSMÅLENE FORUTSETTER VI AT INNVANDREREN BEHERSKER NORSK. Ville du synes det var ubehagelig dersom du hadde en sønn eller datter som ville gifte seg med en innvandrer?
JA/NEI

Innv3

Så et spørsmål om flyktningers adgang til Norge. Sammenliknet med i dag, bør det bli lettere for flyktninger og asylsøkere å få opphold i Norge, bør det bli vanskeligere, eller bør adgangen til å få opphold være som i dag?
Lettere
Vanskeligere
Som i dag

Innv4a

Har du selv kontakt med innvandrere som bor i Norge, f.eks. på jobben, i nabolaget, blant venner eller familie?
JA/NEI

Hvis Innv4a=ja (stilles Innv4b-e):

Innv4b

I hvilke sammenhenger har du kontakt med innvandrere som bor i Norge?
FLERE SVAR TILLATT
På jobben
I nabolaget
Venner og kjente
I nær familie
På annen måte

Innv4c

Hvor mange innvandrere har du kontakt med?
1
2-4
5-10
Flere enn 10

Innv4d

Hvor ofte har du vanligvis kontakt med innvandrere?
Daglig
Ukentlig
Månedlig
Sjeldnere enn månedlig

Innv4e

Hvordan er din personlige erfaring med denne kontakten?
Hovedsakelig positiv
Både positiv og negativ
Hovedsakelig negativ

ARBEIDSFORHOLD

Arb1

Vi går så over til noen spørsmål om arbeid. Utførte du inntektsgivende arbeid i minst 1 time i forrige uke? Regn også med arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

Hvis nei:

Arb1b

Har du inntektsgivende arbeid som du var borte fra i forrige uke?

Arb2*

Hvor mange timer arbeider du vanligvis i inntektsgivende arbeid? Regn med overtidstimer, men ikke timer som skal avspaseres. VI ØNSKER Å VITE SAMLET ARBEIDSTID FOR HOVEDARBEID OG EVENTUELT BIYRKE.

Arb3*

De følgende spørsmålene gjelder ditt hovedyrke. Er den virksomheten du arbeider i...
et personlig eid firma
et aksjeselskap, organisasjon eller lignende
kommunal virksomhet
fylkeskommunal virksomhet
statlig virksomhet

Arb4*

Hvilken av disse næringene tilhører denne virksomheten? HVIS DERE IKKE FINNER NOE SOM PASSER BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 9 FOR ANNEN NÆRING OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Jordbruk, skogbruk

Fiske, fangst

Håndverk, industri, bergverk, bygg og anlegg

Handel, bank, forsikring

Privat tjenesteyting, f eks hotell, restaurant, Frisør, rengjøring

Luft-, sjø- og landtransport, post, telegraf, telefon

Offentlig administrasjon i kommune, fylke eller stat

Undervisning, forskning

Offentlig tjenesteyting, politi, forsvar, helsevesen, kirker

ANNEN NÆRING

Arb4Sp

Hvilken annen næring er dette?

Arb5*

Hva er ditt hovedyrke i denne virksomheten?

Arb5b

Har du en ledende stilling?

Arb6

Arbeider du i ditt hovedyrke som...

selvstendig

ansatt

eller som familiemedlem uten fast avtalt lønn

Arb7*

Passer noen av disse beskrivelsene for deg? HVIS INGEN AV BESKRIVELSENE PASSER, TRYKK <ENTER>

Mottar AFP eller annen førtidspensjon

Mottar vanlig alderspensjon

Mottar etterlattepensjon

Mottar uførepensjon

Mottar overgangsstønad til enslige forsørgere

Går på skole eller studerer minst 10 timer pr. uke

Arbeidsledig de tre siste månedene

Er inne til 1.-gangs militær- eller siviltjeneste

Arb8

Omtrent hvor mange timer bruker du vanligvis til husarbeid per uke? Som husarbeid regner vi aktiviteter som matlaging, rengjøring, vask og stell av tøy, men ikke pass av barn eller syke. TID TIL INNKJØP AV MATVARER REGNES IKKE MED.

Under 5 timer

5- 9 timer

10-19 timer

20-29 timer

30-39 timer

40 timer og over

HUSHOLDNING

Siv*

Så skifter vi tema igjen.
Er du gift eller samboende?
Ja, gift/registrert partner
Ja, samboende
Nei

SivStat

Hva er din sivilstatus? HER SKAL DU REGISTRERE IOS FORMELLE SIVILE STATUS.
Ugift
Gift/registrert partner
Enke/enkemann/gjenlevende partner
Separert/separert partner
Skilt/skilt partner

AntPers*

Vi vil gjerne ha en oversikt over de personer som tilhører husholdningen.
Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen, men som er borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med. Hvor mange personer er det husholdningen din? REGN OGSÅ MED IO SELV.

FOR HVER PERSON

For det andre husholdningsmedlemmet vil vi gjerne at du nevner personens kjønn, fødselsår og familieforhold til deg.

Er dette en mann eller en kvinne?

Mann
Kvinne

Hvilket år er HUN/HAN født?

Hvilket familieforhold har HUN/HAN til deg?

Ektefelle
Samboer
Sønn/datter
Stesønn/datter
Søsken/halvsøsken
Stesøsken
Foreldre
Steforeldre
Svigerforeldre
Svigersønn/-datter
Besteforeldre
Barnebarn
Annen slektning av IO
Annen ikke-slektning

BoksKlar

Er husholdningsboksen ferdig utfylt nå?

AndrBarn*

Har du barn som ikke tilhører husholdningen? HER REGISTRERES BARE BARN SOM IKKE ER MED I HUSHOLDNINGSOVERSIKTEN

AndrBarnd

Vi vil da gjerne vite hvor mange, og om det er døtre eller sønner. Hvor mange døtre har du som ikke tilhører husholdningen?

AndrBarns

.. og hvor mange sønner som ikke tilhører husholdningen?

REISER

Reis1*

Nå ønsker vi å stille noen spørsmål om eventuelle reiser du har vært på. Hvor mange reiser med minst én overnatting hadde du i perioden fra 1. mai til 31. juli i år? Ta med både ferie- og fritidsreiser, yrkes- og forretningsreiser. Ta med reiser som startet i denne perioden. VIS TIL UTSENDT REISETABELL

For hver reise:

Reis2*

Omtrent hvilken dato startet du den første.. andre.. reisen?

Reis3*

Var hovedformålet med denne reisen en ferietur, var det en annen form for privat reise, eller var det en yrkes- eller forretningsreise?

Ferietur

Annen privat reise

Yrkes- eller forretningsreise

Reis4

Hvor mange overnattinger hadde du på denne reisen?

Reis5*

Hvor gikk reisen hen?

I NORGE

I UTLANDET ELLER PÅ REISE MELLOM NORGE OG UTLANDET

Reis5a

Hvilket fylke gikk reisen til?

ØSTFOLD

HORDALAND

AKERSHUS

SOGN OG FJORDANE

OSLO

MØRE OG ROMSDAL

HEDMARK

SØR-TRØNDELAG

OPPLAND

NORD-TRØNDELAG

BUSKERUD

NORDLAND

VESTFOLD

TROMS

TELEMARK

FINNMARK

AUST-AGDER

SVALBARD

VEST-AGDER

PÅ REISE I NORGE

ROGALAND

Reis5c

Hvilket land gikk reisen til? TRYKK BACKSPACE FOR Å VELGE RIKTIG LAND MED TILHØRENDE KODE.

Hvis Reis5c = Uoppgitt:

Reis5b

Spesifiser hvilket land reisen gikk til?

Reis6*

Hvordan overnattet du? HVIS FLERE OVERNATTINGSSTEDER, VELG DET SOM SAMSVARER MED HOVEDFORMÅLET MED REISEN. NB: LEGG MERKE TIL RULLEFELT FOR Å FÅ SE RESTEN AV SVARALTERNATIVENE

Reis7*

Hva var de totale utgifter for denne reisen når det gjelder deg selv? Ta med både de utgiftene du selv dekket og det andre eventuelt betalte for deg. Både reisekostnader, overnatting, mat og andre kostnader i forbindelse med reisen skal tas med.

Reis8*

HAR IO VÆRT PÅ FLERE HELT LIKE TURER? OPPGI I SÅ FALL ANTALL I TILLEGG TIL DENNE.

GRENSEHANDEL

Til alle

Grens1*

Nå følger noen spørsmål om handling i utlandet i forbindelse med dagsturer. Reiste du på dagstur eller handletur til Sverige, Danmark, Finland <eller Russland> i løpet av perioden 1. mai til 31. juli i år?
JA/NEI

Hvis Ja på Grens1:

Grens2

Hvor mange slike turer foretok du i løpet av denne perioden? DAGSTUR ELLER HANDLETUR TIL SVERIGE, DANMARK, FINLAND <ELLER RUSSLAND> I PERIODEN 1. MAI - 31. JULI
ANTALL

Grens3

Hvor mange slike turer foretok du i juli måned? DAGSTUR ELLER HANDLETUR TIL SVERIGE, DANMARK, FINLAND <ELLER RUSSLAND>
ANTALL

Grens4 - Grens8 repeteres for hver reise (inntil 10 reiser).

Hvis minst 1 reise på Grens3

Grens4

(Tekst 1. av flere reiser: Vi tar dagsturene i juli tur og orden og starter med den første.) (Tekst neste reiser: Vi fortsetter så med den x. dagsturen) Hvilket land reiste du til?
SVERIGE
DANMARK
FINLAND
RUSSLAND

Grens5

Hvilket sted reiste du til? HVIS IO HAR VÆRT INNOM FLERE STEDER, OPPGIS NAVNET PÅ DESTINASJONSSTED, EV. LENGSTE STOPPESTED

Grens6*

Hvor mye brukte du <og eventuelt andre i din husholdning> på denne turen? Ta med alle vare- og tjenestekjøp tilknyttet privat husholdning. Med tjenester tenker vi på ulike servicetilbud som frisørtime, tannlegetime, service på bil etc. Varer konsumert utenfor norsk jord skal også tas med. Du kan velge hvilken valuta du vil oppgi beløpet i. TYPE VALUTA OPPGIS I NESTE SPØRSMÅL
BELØP

Hvis Grens6 > 0:

Grens6a

HVILKEN VALUTA ER DETTE BELØPET I?
NORSKE KRONER
SVENSKE KRONER
DANSKE KRONER
RUSSISKE RUBLER
EURO
ANNEN VALUTA, SPESIFISER

Grens6a_s

SPESIFISER VALUTA

Hvis Grens6 > 0 og AntPers > 1:

Grens7

Hvem i husholdningen betalte?
IO SELV
ANDRE I IOS HUSHOLDNING
BÅDE IO SELV OG ANDRE I IOS HUSHOLDNING

Grens8

Hvilke betalingsformer ble brukt på denne turen? Ble det brukt: FLERE SVAR MULIG. KONTANTER OMFATTER SEDLER OG MYNT. ANNET BETALINGSMIDDEL OMFATTER SJEKKER, PENGEKORT (CASH CARD) OG FORHÅNDSBETALTE KORT.

Betalingskort
Kontanter
Faktura
Annet betalingsmiddel

Hvis AntPers > 1 (Grens9-Grens13)

Grens9

<Utenom <turen/turene> du nå har nevnt,> reiste noen annen i din husholdning på dagstur til Sverige, Danmark, Finland <eller Russland> i perioden 1. mai til 31. juli?

Hvis ja på Grens9

Grens10

Hvor mange dagsturer var dette?
ANTALL

Grens11

Hvor mange av turene var i juli måned?
ANTALL

Hvis Grens11>1

Grens12

Hvor mange av turene i juli måned er å betrakte som handleturer?
ANTALL

Hvis Grens11=1

Grens13

Er denne turen å betrakte som handletur?
JA/NEI

SPØRSMÅL OM RØYKING OG RØYKEVANER

Tob1

Hender det at du røyker?
JA/NEI

Hvis Tob1 = ja:

Tob2

Røyker du daglig eller av og til?
Daglig
Av og til

STEMMEGIVNING

ValgMorg

Vi skal nå stille noen spørsmål om stemmegivning. Hvis det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP
Sosialistisk Venstreparti
Det Norske Arbeiderparti
Venstre
Kristelig Folkeparti
Senterpartiet
Høyre
Fremskrittspartiet
Andre partier
Ville ikke stemme
Ikke stemmerett

ValgMorgSp

Hvilket annet parti?

StortingA

Stemte du ved stortingsvalget i 2001?

Hvis nei:

StortingB

Hva var årsaken til at du ikke stemte ved stortingsvalget i 2001?

Nei, hadde ikke stemmerett

Nei, hadde ikke anledning

Nei, stemte ikke av andre grunner

Storting

Hvilket parti eller liste stemte du på da? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET/LISTA BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP

Sosialistisk Venstreparti

Det Norske Arbeiderparti

Venstre

Kristelig Folkeparti

Senterpartiet

Høyre

Fremskrittspartiet

Andre partier

StortingSp

Hvilket annet parti?

KomFylkX

Har du stemt ved årets kommune- og fylkestingsvalg?

Hvis nei og før 15/9:

KomFylkA

Stemte du ved kommune- og fylkestingsvalget i 1999?

Hvis nei på KomFylkX og etter 15/9, eller nei på KomFylkA:

KomFylkB

Hva var årsaken til at du ikke stemte ved fylkestingsvalget i 1999/årets kommune- og fylkestingsvalg?

Hadde ikke stemmerett

Hadde ikke anledning

Andre grunner

KomFylk

Hvilket parti eller liste stemte du på da? HVIS DU IKKE FINNER PARTIET/LISTA BLANT SVARALTERNATIVENE NEDENFOR, MARKER MED 18 FOR ANNET PARTI OG SKRIV INN HVILKET I NESTE SPØRSMÅL.

Rød Valgallianse/AKP

Sosialistisk Venstreparti

Det Norske Arbeiderparti

Venstre

Kristelig Folkeparti

Senterpartiet

Høyre

Fremskrittspartiet

Andre partier

KomFylkSp

Hvilket annet parti?

ORGANISASJONSMEDLEMSKAP

MedlFaglig

Er du medlem av noen faglig organisasjon eller organisasjon for arbeidsgivere eller annen yrkessammenslutning?

MedPol

Er du medlem av politisk parti? Regn også med partipolitisk ungdomslag eller kvinneorganisasjon.

INNTEKT

EgenInn*

Hvor stor var din egen brutto inntekt i 2002? Med brutto inntekt menes inntekt før fradrag og skatt er trukket fra. Rund av til nærmeste 1000 kr. HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR. HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0.

HusInn

Hva vil du anslå husholdningens samlede brutto inntekt til i 2002? Rund av til nærmeste 1000 kr. HAR IO PROBLEMER MED Å SVARE, BE OM SVAR I NÆRMESTE 10 000 KR. HVIS INGEN INNTEKT, MARKER MED 0.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2003/56 A. Vedø og D. Rafat: Sammenligning av utvalgspaner i AKU. 17s.
- 2003/57 L. Belsby: Frafall og vekter i Tidsbruksundersøkelsen 2000-2001. 20s.
- 2003/58 L.Belsby: Vekter i Forbruksundersøkelsen. 28s.
- 2003/59 M. Mogstad og L.C. Zhang: På veien fra familie- til husholdningsregister. En metode for prediksjon av samboere uten barn .53s
- 2003/60 A. Vedø og D. Rafat: Redigering av husholdningsfilen fra Kvalitetsundersøkelsen. 13s.
- 2003/61 M. Mogstad: Analyse av fattigdom basert på register- og folketellingsdata. 75s.
- 2003/62 T. Eika og J.A. Jørgensen: Makroøkonomiske virkninger av høye strømpriser i 2003. En analyse med den makroøkonometriske modellen KVARTS.16s
- 2003/63 B. Mathisen: Flyktninger og arbeidsmarkedet 4. kvartal 2001. 32s.
- 2003/64 E. Røed Larsen og D.E. Sommervoll: Til himmls eller utfor stupet? En katalogisering av forklaringer på stigende boligpriser. 31s.
- 2003/65 P.E. Tønjum: Tilbakemelding/ dokumentasjon av prosjektet: Avstemming av KNR mot nye årstall ifølge tallrevisjonen.43s.
- 2003/66 B.A. Holth: Arbeids- og bedriftsundersøkelsen 2003. Dokumentasjon. 67s.
- 2003/67 H. Tønseth: Kommuneale helseforskjeller -de finnes, men kan de måles? 15s.
- 2003/68 T.M. Normann: Omnibusundersøkelsen mai/juni 2003. Dokumentasjonsrapport. 50s.
- 2003/69 KOSTRA (Kommune- Stat- Rapportering) Rutinebeskrivelse og dokumentasjon. 60s.
- 2003/70 E. Holmøy og B. Strøm: Fordeling av tjenesteproduksjon mellom offentlig og privat sektor i MSG-6. 25s.
- 2003/71 J.K. Dagsvik: Hvordan skal arbeidstilbudseffekter tallfestes? en oversikt over den mikrobaserte arbeidstilbudsforskningen i Statistisk sentralbyrå. 67s.
- 2003/72 A. Steinkellner: Inntektsstatistikk for personer og familier 1999-2001. Dokumentasjon av datagrunnlag og produksjonsprosess. 43s.
- 2003/73 F. Tverå, I. Sagelvmo: Beregning av næringene fiske eget bruk, fiske og fangst og fiskeoppdrett i nasjonalregnskapet. 19s.
- 2003/74 K.H. Grini: Lønnsstatistikk privat sektor 1997-2001. Dokumentasjon av utvalg og beregning av vekter. 36s.
- 2003/75 A.H. Foss: Grafisk revisjon av nøkkeltallene i KOSTRA. 16s.
- 2003/76 K. Hansen: Ideelle organisasjoner i nasjonalregnskapet. 30s.
- 2003/77 E.E. Eibak: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, august 2003. 46s.
- 2003/78 A.H. Foss: Kvaliteten i husholdningsdelen i Folke- og boligtellingsen 2001. 31s.
- 2003/79 O. Villund: Yrke i Arbeidstakerregisteret. 31s.
- 2003/80 O. Villund: Partielt frafall av yrkesdata i Arbeidstakerregisteret. 18s.
- 2003/81 J.H. Wang: Frafall i konjunkturbarometeret. 45s.
- 2003/82 P. Holmen og K.Lorentzen: Dokumentasjon av etableringen av UT - populasjonen - konsentrasjon om store enheter og stabilitet over tid. 49s.
- 2003/83 T.H. Christensen: Boligprisindeksen. Datagrunnlag og beregningsmetode. 20s.
- 2003/84 G. Dahl: Enslige forsørgere med overgangsstønad. Økonomisk situasjon etter avsluttet stønad. 74s.